

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Blanše Turić, predsjednice vijeća, Borisa Markovića i mr. sc. Mirjane Juričić, članova vijeća, te više sudske savjetnice Tatjane Ilić, zapisničarke, u upravnom sporu tužitelja Hrvatske gospodarske komore iz Z., koju zastupa T. N., protiv rješenja tuženika Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, Z., klasa: UP/II-008-07/18-01/648, urbroj: 401-01/05-18-1 od 28. rujna 2018., uz sudjelovanje zainteresirane osobe U. F., koju zastupa N. K., predsjednik, Z., radi prava na pristup informacijama, na sjednici vijeća održanoj 30. siječnja 2019.

p r e s u d i o j e

Odbija se tužbeni zahtjev za poništavanje rješenja Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, klasa: UP/II-008-07/18-01/648, urbroj: 401-01/05-18-1 od 28. rujna 2018.

Obrazloženje

Osporenim rješenjem tuženika poništeno je rješenje tužitelja, klasa: 008-02/18-04/14, urbroj: 311-05-04-18-02 od 5. srpnja 2018. te je predmet vraćen na ponovni postupak. Rješenjem tužitelja odbijen je zahtjev za pristup informacijama U. F. kojim su zatraženi izvodi prometa na bankovnim računima koje su banke dostavile tužitelju u 2017., temeljem članka 23. stavka 5. točke 5. Zakona o pravu na pristup informacijama, iz razloga što žalitelj, ovdje zainteresirana osoba, zlorabotrebjava pravo na pristup informacijama.

Protiv rješenja tuženika tužitelj je podnio tužbu. U bitnom navodi kako tuženik u svom obrazloženju ističe da je u odnosu na zlorabotrebavu prava, odnosno definiciju iste potrebno prepoznati subjektivni i objektivni element zlorabotrebave, te cjelinu u kojoj se subjektivni i objektivni element međusobno nadopunjuju. Smatra da kod zlorabotrebave prava ne moraju nužno postojati istodobno prisutna oba elementa, odnosno jedan može postojati bez drugoga. Smatra kako je potrebno utvrditi postojanje subjektivnog ili objektivnog elementa, obzirom na kontekst podnošenja zahtjeva, ciljeve, te međusobni odnos podnositelja i tijela javne vlasti. Ističe kako tuženik prilikom razmatranja postojanja zlorabotrebave prava, utvrđuje kako žalitelj traži informacije koje se odnose na trošak financijskih sredstava HGK, te samim time na zakonitost djelovanja tijela javne vlasti, odnosno raspolaganje javnim sredstvima financiranim parafiksanim nametima: članarinom i doprinosom. Upravljanje financija HGK vidljivo je iz javno dostupnih dokumenta koji se mogu pronaći i dostupni su putem weba. Također ističe kako je HGK sukladno Zakonu o Hrvatskoj gospodarskoj komori („Narodne novine“, 66/91. i 77/93.) samostalna-stručno poslovna organizacija koja promiče, zastupa i usklađuje

zajedničke interese svojih članica (gospodarski subjekti) pred državnim i drugim organima u zemlji i inozemstvu. Sredstva za rad osiguravaju se iz doprinosa (ukinuto) ili članarine koju plaćaju članice HGK. Ističe kako tuženik navodi kako takav tip informacija ulazi u krug informacija za koje postoji javni interes, te kako tužitelj nije uspio dokazati, ni subjektivnu, ni objektivnu namjeru zlouporabe prava. Tužitelj smatra kako tuženik u svom obrazloženju ne navodi okolnosti pod kojima je utvrđivao postojanje zlouporabe, odnosno ne navodi utvrđenje činjenica koje sam spominje, a odnose se na subjektivni i objektivni element zlouporabe. Nadalje, ističe kako zainteresirana osoba zahtjeve podnosi u okviru projekta „HOK i HGK narodu“, a polazeći već od samog naziva projekta pretpostavlja se postizanje cilja, ostvarivanje prava na pristup informacijama od strane udruge građana koje naručuje političke stranke. Tužitelj nadalje pojašnjava kako javni interes u ovom slučaju ne postoji, već postoji interes određenih političkih stranaka za ukidanjem „neodgovornih“ komora, koje su i naručitelji projekta. U odnosu na subjektivni odnos zainteresirane osobe prema tijelu javne vlasti navodi da se podnositelj pojavljuje kao bivši zaposlenik HGK-a, te je utvrđeno postojanje zlouporabe prava u njegovim zahtjevima prema HGK u. Također najava dostavljanja zahtjeva tijekom perioda od dvije godine, svakako prema mišljenju tužitelja predstavlja anticipiranje nastanka objektivnog elementa, posebno uzimajući u obzir sadržaj zahtjeva, koji su usmjereni na sve segmente rada tijela javne vlasti usmjerene na pronalaženje dokaza o „neodgovornosti“ komora. Kako prema mišljenju tužitelja postoji subjektivni i objektivni element zlouporabe prava na strani podnositelja zahtjeva predlaže ovom Sudu da poništi rješenje tuženika.

Tuženik u odgovoru na tužbu ističe kako je točno utvrdio da se tražene informacije koje se odnose na trošenje finansijskih sredstava Hrvatske gospodarske komore predstavljaju javna sredstva. Navodi kako se HGK između ostalog, financira iz članarine koje plaćaju njezine članice, koja je obvezna i predstavlja parafiksalni namet. Članarina HGK, kao neporezno davanje, odnosno parafiksalni namet, predstavlja javna sredstva koje su članice Komore dužne plaćati, koja čini preko 80% prihoda Hrvatske gospodarske komore. Ističe kako je izvršio uvid u službeni upisnik o zahtjevima HGK, te je utvrdio da je u 2017. i 2018. podnositelj zahtjeva podnio do tog trenutka devet konkretnih zahtjeva za pristup informacijama, čije rješavanje nije posebno opterećujuće za tijelo javne vlasti i koji su ozbiljni i odnose se na tužiteljevo postupanje, pa je za zaključiti kako objektivni element zlouporabe prava nije ostvaren. Subjektivni element zlouporabe prava je specifičan, budući da je teže dokaziv, te uglavnom služi kao podupiranje argumentacije o zlouporabi u slučajevima kada podnositelj intenzivno podnosi zahtjeve, te traži veliki broj informacija. Smatra kako je u tom smislu tužitelj preekstenzivno protumačio subjektivni element zlouporabe prava, kada je slobodnom interpretacijom naslova projekta podnositelja zahtjeva utvrdio postojanje zlouporabe prava, te bez ikakvog utemeljenja i konteksta postavio tezu o „odnarođenju“ komora i potrebe njihovo vraćanja narodu, te željom za njihovim ukidanjem. Navodi kako su tijela javne vlasti podložna kritici i preispitivanju njihovog rada, te ističe kako prijašnji postupak u kojem je ranije utvrđeno postojanje zlouporabe prava prema HGK-u činjenično drukčije, te zlouporaba dokazivanja kroz duži vremenski period temeljila se na desecima zahtjeva za pristup informacijama, ali i na drugom postupanju podnositelja zahtjeva u odnosu na HGK. Ističe kako mu i dalje nije jasna tužiteljeva argumentacija da najava dostavljanja zahtjeva kroz period od dvije godine predstavlja anticipiranje nastanka objektivnog elementa zlouporabe prava. Predlaže sudu da odbije tužbeni zahtjev i potvrdi rješenje tuženika.

Zainteresirana osoba podnosi tužbu radi pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, bitne povrede postupka i pogrešne primjene zakona. Iscrpno se očituje na navode tužbe, te ističe kako tužitelj iznosi neosnovane i lažne informacije čime se diskvalificira i daje

u potpunosti za pravo tuženiku, kao i zainteresiranoj osobi. Smatra kako je iznošenje takvih informacije, pored ostalog, povreda i načela međusobnog poštovanja i suradnje. Predlaže tužbu odbiti.

U skladu s odredbom članak 6. Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, 20/10., 143/12., 152/14., 94/16. i 29/17. – dalje: ZUS) odgovori na tužbu dostavljeni su tužitelju na očitovanje.

Tužbeni zahtjev nije osnova.

Iz podataka spisa predmeta proizlazi kako je tužitelj odbio zahtjev zainteresirane osobe za pristup informacijama pozivom na odredbu članka 23. stavka 5. točke 5. Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“ 25/13., 85/15.) kojom je propisano da tijelo javne vlasti može rješenjem odbiti zahtjev za pristup informacijama, ako jedan ili više međusobno povezanih podnositelja putem jednog ili više funkcionalno povezanih zahtjeva očito zloropotrebljava pravo na pristup informacijama, a osobito kada zbog učestalih zahtjeva za dostavu istih ili istovrsnih informacija ili zahtjeva kojima se traži veliki broj informacija dolazi do opterećivanja rada i redovitog funkcioniranja tijela javne vlasti.

Zainteresirana osoba je podnijela zahtjev kojim je tražila od tužitelja izvode prometa na bankovnim računima koje su banke dostavile tužitelju u 2017. godini.

Tuženik je poništio rješenje tužitelja i predmet vratio na ponovni postupak uz obrazloženje kako je tužitelj pogrešno utvrdio činjenično stanje na koje je pogrešno primijenio materijalno pravo. Tuženik u obrazloženju navodi kako je rješenje tužitelja nedovoljno obrazloženo, jer je žalitelj tražio informacije koje se uglavnom odnose na trošenje financijskih sredstava tužitelja, te samim time na zakonitost djelovanja tijela javne vlasti, odnosno raspolaganje javnim sredstvima financiranim parafiksalskim nametima: članarinom i doprinosom. Prema mišljenju tuženika radi se o takvom tipu informacija koje ulaze u krug informacija za koje postoji javni interes i koje su dostupne javnosti i bez provođenja testa razmjernosti javnog interesa. osim ako informacija predstavlja klasificirani podatak. Stoga je dao uputu tužitelju da u ponovnom postupku utvrdi postoji li na zatraženim informacijama ograničenja od pristupa propisana člankom 15. Zakona o pravu na pristup informacijama, te nakon što utvrdi činjenično stanje riješi zahtjev sukladno članku 23. navedenog Zakona.

S obzirom kako je tuženik utvrdio kako su zahtjevi zainteresirane osobe određeni i jasni, te obuhvaćaju jedan segment djelatnosti tijela javne vlasti, ovaj Sud prihvaća stajalište tuženika dano u obrazloženju rješenja koje je utemeljeno na mjerodavnim odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama, kao i podacima predmetnog spisa. Stoga će tuženik u nastavku postupka imajući u vidu odredbu članka 15. kao i članka 16. Zakona o pravu na pristup informacijama donijeti odgovarajuće rješenje po zahtjevu zainteresirane osobe.

Osnovano je tuženik na temelju ovlaštenja propisanog odredbom članka 117. stavka 2. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, 47/09.) vratio predmet tužitelju na ponovni postupak, pa je sud na temelju odredbe članak 57. stavka 1. ZUS-a riješio kao u izreci.

U Zagrebu 30. siječnja 2019.

Predsjednica vijeća
Blanja Turić, v.r.